EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 1.7.2025
COM(2025) 352 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Årsrapport 2024: 19. årsrapport om gennemførelsen af EU-bistand i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Årsrapport 2024: 19. årsrapport om gennemførelsen af EU-bistand i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund

1. INDLEDNING

Rådets forordning (EF) nr. 389/2006[1] ("støtteforordningen") er grundlaget for bistanden til det tyrkisk-cypriotiske samfund, og i henhold til denne forordning skal Kommissionen hvert år forelægge Rådet og Europa-Parlamentet en rapport. Støtteprogrammet for det tyrkisk-cypriotiske samfund har til formål at lette Cyperns genforening ved at fremme den økonomiske udvikling af dette samfund med særlig vægt på at fremme øens økonomiske integration, forbedre kontakterne og bygge bro mellem de to samfund og med EU samt på at forberede gennemførelsen af EU-retten efter en løsning på Cypern-problemet.

2. PROGRAMMERING AF BISTANDEN

Der blev mellem 2006 og ultimo 2024 afsat 726 949 162,93 EUR til aktiviteter under støtteforordningen. I september 2024 blev der indgået forpligtelser for et beløb på 39 471 756,30 EUR til det årlige handlingsprogram for 2024[2]. I den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 med et samlet budget på 240 mio. EUR anlægges der et flerårigt perspektiv for programmet, og det bliver muligt at få en stabil årlig finansiering. Hjælpeprogrammet er dog af ekstraordinær og midlertidig karakter og har til formål at forberede og i givet fald lette fuld anvendelse af gældende EU-ret i de dele af Republikken Cypern, hvor Republikken Cyperns regering ikke udøver faktisk kontrol, når der er opnået en løsning på Cypern-problemet.

Både støtteforordningen og Rådets forordning (EU, Euratom) 2020/2093 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme[3] giver mulighed for en revision, hvis der opnås en genforening.

3. GENNEMFØRELSESMEKANISMER

Programmet gennemføres i de dele af Republikken Cypern, hvor Republikken Cyperns regering ikke har nogen effektiv kontrol (de "ikkeregeringskontrollerede områder"), og hvor anvendelsen af gældende EU-ret er midlertidigt suspenderet i henhold til tiltrædelsestraktatens protokol nr. 10. Bistanden gennemføres gennem direkte og indirekte forvaltning.

Kommissionen handler under omstændigheder, der er uden fortilfælde i politisk, retlig og diplomatisk henseende. Ydelse af bistand i henhold til støtteforordningen indebærer ikke, at nogen anden offentlig myndighed end Republikken Cyperns

---

1 Rådets forordning (EF) nr. 389/2006 af 27. februar 2006 om oprettelse af et instrument for økonomisk støtte til fremme af den økonomiske udvikling af det tyrkisk-cypriotiske samfund og om ændring af forordning (EF) nr. 2667/2000 om Det Europæiske Genopbygningsagentur (EUT L 65 af 7.3.2006, s. 5).

2 Kommissionens gennemførelsesafgørelse af 3. september 2024 om vedtagelse af et handlingsprogram for det tyrkisk-cypriotiske samfund for 2024 – C(2024) 6106 – Afgørelse om støtteprogrammet 2024 – Europa-Kommissionen.

3 Rådets forordning (EU, Euratom) nr. 2020/2093 af 17. december 2020 om fastlæggelse af den flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027 (EUT L 433I af 22.12.2020, s. 11).

regering anerkendes i egnene. Det er nødvendigt med ad hoc-ordninger, for at programmet skal kunne gennemføres, samtidig med at principperne om forsvarlig finansiel forvaltning overholdes. De trufne foranstaltninger omfatter bl.a. nøje tilsyn med kontrakter og støtte til støttemodtagere, reviderede betalingsbetingelser og varsomhed med hensyn til anvendelsen af bankgarantier. Støtten omfatter betydelige beløb i form af tilskud, der kræver en stærk forvaltning.

Med henblik på genforeningen, efter at suspensionen af dens anvendelse i overensstemmelse med protokol nr. 10 er trukket tilbage, når en samlet løsning er trådt i kraft, og for at lette gennemførelsen af de projekter, der finansieres gennem støtteprogrammet, skal det tyrkisk-cypriotiske samfund gradvist tilpasse sig *EU-retten*.

Kommissionen gennemfører de projekter, der er udvalgt gennem EU's programstøttekontor i de ikkeregeringskontrollerede områder i Nicosia. Kommissionens repræsentation i Cypern er ligeledes vært for møder, seminarer og pressekonferencer og kommunikerer med den cypriotiske offentlighed på hele øen, herunder også om emner, der omfatter støtteprogrammet. Desuden gennemfører EU's Infopoint, som er finansieret under støtteprogrammet, en række kommunikations- og oplysningskampagner til orientering om EU's politikker, prioriteter og tiltag til støtte for det tyrkisk-cypriotiske samfund og til fremme af europæisk kultur.

4. GENNEMFØRELSE I RAPPORTERINGSPERIODEN

4.1. Generelt overblik

Kommissionen fortsætter med at gennemføre støtteforordningen med det overordnede mål at støtte en genforening. I tilfælde af en samlet løsning på Cypern-problemet træffer Rådet efter forslag fra Kommissionen med enstemmighed beslutning om de fornødne tilpasninger af forordningen.

Støtten i 2024 fokuserede på fortsatte flagskibsinitiativer såsom EU's stipendieprogram og tillidsskabende foranstaltninger til støtte for Det Tekniske Udvalg om Kulturarv, Komitéen for Forsvundne Personer, initiativer fra de to samfunds fælles tekniske udvalg samt tilskyndelse til og fremme af handel på tværs af den grønne linje.

Støtte til den økonomiske udvikling af samfundet er fortsat et væsentligt element i programmet. Der blev ydet bistand til at opgradere standarderne i centrale økonomiske sektorer gennem projekter rettet mod den private sektor og fødevarevirksomhedsledere. Der blev gjort en betydelig indsats for at forbedre dyresundheden og fødevaresikkerheden i det tyrkisk-cypriotiske samfund.

Kommissionen fortsatte med at hjælpe det tyrkisk-cypriotiske samfund med at nå de EU-standarder, der var fastsat i pakken af de to foranstaltninger, som Kommissionen havde vedtaget i 2021, nemlig at registrere "Χαλλούμι" "Halloumi"/"Hellim" som en beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) og fastsætte vilkårene for transport af dette produkt hen over den grønne linje. Kommissionen indkaldte fortsat til møder i den uformelle arbejdsgruppe om "Halloumi"/"Hellim", hvor interessenter fra begge cypriotiske samfund blev bragt sammen.

Betydelige EU-finansierede infrastrukturer blev afsluttet i 2024, herunder udskiftning af Nicosias kloakledninger, installationer af vandsystemer, ungdomssportsfaciliteter og vedvarende energisystemer. Famagusta-kloaknettet blev afsluttet uden fejl, og en undersøgelse af de to samfunds fælles første solanlæg blev delt. Kommissionen

fortsatte med at støtte miljøsektorerne ved at behandle emner af betydning for hele øen, såsom den cirkulære økonomi og luftkvalitet.

Der er fortsat betydelige mangler i støttemodtagernes kapacitet til effektivt at gennemføre gældende EU-ret efter gennemførelsen af en samlet løsning. Det tyrkisk-cypriotiske samfund fortsatte imidlertid med at gøre gode fremskridt på en række områder såsom produktsikkerhed, bekæmpelse af hvidvask af penge, uddannelse, statistik og miljø, og det viste fortsat interesse for at arbejde inden for yderligere sektorer og områder.

Ved årets udgang var der 98 kontrakter under støtteprogrammet.

4.2. Fremskridt med de enkelte målsætninger

Det overordnede mål med støtteprogrammet er at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling. Programmet fokuserer navnlig på øens økonomiske integration, på en forbedring af kontakten mellem øens to befolkningsgrupper og med EU samt på at forberede EU-rettens gennemførelse.

Aktiviteterne i forbindelse med de enkelte målsætninger i støtteforordningen i 2024 er beskrevet nedenfor.

4.2.1. Målsætning 1: Fremme af social og økonomisk udvikling

Gennem støtteprogrammet fortsatte Kommissionen med at styre og fremme økonomisk integration og udvikling ved at yde bistandspakker til små og mellemstore virksomheder (SMV'er) i det tyrkisk-cypriotiske samfund med henblik på at styrke deres konkurrenceevne og innovation. Eftersom SMV'er udgør rygraden i den økonomiske aktivitet i det tyrkisk-cypriotiske samfund, blev et nyt flerårigt bistandsprogram "eunite: SME" lanceret i 2024 for at hjælpe tyrkisk-cypriotiske SMV'er med at opfylde EU's standarder, støtte innovation og tilskynde til iværksætteri. I 2024 blev 45 virksomheder, der handlede eller var interesserede i at handle på tværs af den grønne linje, tildelt tilskud til en værdi af næsten 2 mio. EUR. Dette er i tillæg til mere end 2 554 tilskud til små og mellemstore virksomheder i de foregående år, hvilket bringer den samlede værdi af tilskud til SMV'er siden støtteprogrammets start op på mere end 27 mio. EUR.

Med hensyn til økonomisk konvergens fortsatte samarbejdet med Verdensbanken om makroøkonomisk overvågning, statistik, handelslettelser og forbedring af erhvervsklimaet i det tyrkisk-cypriotiske samfund i 2024. Tre centrale vurderinger, nemlig "skattepolitikkens fordelingsmæssige indvirkning på det tyrkisk-cypriotiske samfund", "estimering af en absolut fattigdomsgrænse for den tyrkisk-cypriotiske økonomi" og "vurdering af levestandarder for det tyrkisk-cypriotiske samfund", blev afsluttet, og resultaterne blev drøftet blandt de relevante interessenter. I disse vurderinger blev der fremhævet betydelige udfordringer og muligheder for den tyrkisk-cypriotiske økonomi, og de bidrog til at forbedre evidensbaseret politikudformning. Projektet om teknisk bistand til markedsovervågning, der blev iværksat i marts 2022, fortsatte i 2024. Det har til formål at indføre ny og forbedret praksis inden for metrologi, standardisering, akkreditering og overensstemmelsesvurdering. Projektet gennemførtes i tæt samarbejde med den private sektor og bidrog til at forbedre erhvervsklimaet i det tyrkisk-cypriotiske samfund og sikre, at lokalt fremstillede produkter overholder EU-standarderne. Der blev etableret yderligere samarbejde i denne sektor med eksperter fra EU-instrumentet

TAIEX (teknisk bistand og informationsudveksling), der støtter udbredelsen af EU-tilpassede standarder.

I forbindelse med gennemførelsen af EU's BOB-ordning for "Χαλλούμι" "Halloumi"/"Hellim" i det tyrkisk-cypriotiske samfund fortsatte den EU-finansierede tekniske bistand med at yde støtte til landbrugere, fødevarefabrikker og lokale organer med henblik på at opfylde kravene i EU's BOB-ordning. Som følge heraf blev fire producenter af "Halloumi"/"Hellim"-ost og 24 bedrifter i det tyrkisk-cypriotiske samfund ved udgangen af 2024 certificeret under BOB-ordningen. Desuden blev der iværksat forberedelser til et pilotprogram for fåre- og gedeavl for at øge tilgængeligheden og kvaliteten af mælk. Støtten omfattede også bistand til forebyggelse, påvisning og yderligere udryddelse af dyresygdomme og forvaltning af dyresundhed i henhold til EU's standarder. I 2024 blev der ydet tilskud på 2,6 mio. EUR til 21 bedrifter og tre mejerier for at hjælpe dem med at opfylde EU's standarder i produktionsprocesserne og øge produktionskapaciteten. Den tekniske støtte, som EU ydede, blev ledsaget af møder i EU's uformelle arbejdsgruppe for de to samfund om "Halloumi"/"Hellim".

Støtten til landbrugere og fødevarevirksomhedsledere er en del af en bredere EU-støtte til forbedring af levevilkårene og udviklingen i landdistrikterne i det tyrkisk-cypriotiske samfund på grund af dets økonomiske og sociale betydning. Et nyt flerårigt initiativ "eunite: AgriBusiness" blev lanceret i 2024 med det formål at i) styrke landbrugets knowhow i det tyrkisk-cypriotiske samfund efter tilgangen i EU's landbrugsfaglige viden- og innovationsnetværk (AKIS), ii) styrke landbrugsrådgivningstjenester og iii) fremme innovation og bæredygtig vækst i landbrugs- og landdistriktsmiljøer.

Kommissionen fastholdt sin støtte på uddannelsesområdet med særligt fokus på erhvervsuddannelse, livslang læring og faglig udvikling af lærere i det tyrkisk-cypriotiske samfund. Der blev udviklet læseplanspakker for 29 erhverv, som blev udviklet og afprøvet på ni skoler, og der blev gennemført fokusgrupper og interviews med 114 lærere og 88 elever. Der blev udarbejdet og uddelt vejledninger på tværgående områder såsom sundhed og sikkerhed, iværksætteri, miljøbeskyttelse og fremmedsprog i erhverv til skolerne. Der blev foretaget en vurdering af uddannelsesbehovene med henblik på lærernes faglige udvikling på alle skoler i det tyrkisk-cypriotiske samfund. Heri blev der udpeget fire hovedtemaer (effektiv undervisning og læring, skoleledelse, inklusiv uddannelse og sikre skoler samt krisestyring). For hvert af disse blev der nedsat et udvalg, som derefter udviklede relevante uddannelsesmoduler.

I 2024 fortsatte Kommissionen med at yde støtte til fremme af handel på tværs af den grønne linje. Nye typer forarbejdede fødevarer og materialer, der kommer i kontakt med fødevarer, blev med succes handlet over den grønne linje og bragt i omsætning på EU-markedet. Erhvervslivet viste stor interesse for at øge overholdelsen af EU's standarder. Dette blev påvist ved flere henvendelser til Cyperns EU-kvikskranke, som giver viden, støtte og netværksmuligheder til virksomheder og erhvervsdrivende, der er interesserede i eller beskæftiger sig med handel over den grønne linje. Siden initiativets start i 2023 har EU's kvikskranke ydet skræddersyet støtte til 85 erhvervsdrivende.

4.2.2. Målsætning 2: Udbygning og omstrukturering af infrastruktur

Med FN's Udviklingsprogram (UNDP) fortsatte gennemførelsen af EU's lokale infrastrukturfacilitet gennem igangværende bidragsaftaler med Kommissionen for i

alt 36,7 mio. EUR. Faciliteten yder støtte til forberedelse og gennemførelse af relevante lokale infrastrukturinvesteringer. Dette omfattede udskiftning af spildevandsledningen "Trunk E" i Nicosias byområde, installation af vandtanke og automatiske pumpesystemer i Lefka/Lefke, tilvejebringelse af sportsfaciliteter og -udstyr i fire skoler og etablering af solcelleanlæg i Lefka/Lefke og ved Kormakitis-centret for samarbejde.

Afhjælpningsarbejderne i kloaknettet i Famagusta blev afsluttet med succes, og der blev ikke anmeldt nogen relevante mangler ved udgangen af anmeldelsesperioden for arbejderne i december 2024. Desuden blev der udarbejdet en forundersøgelse af et fælles solkraftværk i bufferzonen for de to samfund, som blev fremlagt for de cypriotiske samfund i februar 2024.

Der var fortsat strukturelle udfordringer med driften af deponeringsanlægget i det tyrkisk-cypriotiske samfund i 2024. Tidligere konstaterede mangler i forbindelse med dårlig drift og forvaltning af deponeringsanlægget blev desværre ikke afhjulpet i 2024. Kommissionen er fortsat besluttet på at hjælpe støttemodtageren med at rette op på situationen, forudsat at der træffes passende strategiske beslutninger om ledelsen heraf.

For at forbedre og beskytte miljøet fortsatte Kommissionen med at levere kapacitetsopbyggende aktiviteter til de cypriotiske samfund. I 2024 blev der afholdt flere uddannelseskurser og workshopper for hundredvis af miljøfagfolk inden for bl.a. miljøledelsessystemer, dataanalyse til miljøforvaltning, luftkvalitet, cirkulær økonomi eller skovforvaltning. Desuden samlede Cyperns miljøsymposium i december 2024 miljøledere fra begge samfund i tre dage for at drøfte fælles problemer og løsninger på miljømæssige udfordringer.

4.2.3. Målsætning 3: Fremme af forsoning, tillidsskabende foranstaltninger og støtte til civilsamfundet

Komitéen for Forsvundne Personer, som modtager støtte via en bidragsaftale med UNDP, fortsatte sit felt- og laboratoriearbejde. Af de i alt 2 002 forsvundne personer havde komitéen ultimo 2024 opgravet jordiske rester fra 1 186 personer. Heraf er 1 051 genetisk identificeret og bragt tilbage til deres familier.

I 2024 blev der underskrevet en ny bidragsaftale på 2,6 mio. EUR med henblik på at støtte komitéens indsats i 2025. EU har i perioden 2006-2024 bidraget med i alt 41,1 mio. EUR for at støtte det arbejde, der udføres af Komitéen for Forsvundne Personer, hvilket svarer til 80 % af den samlede støtte, der er ydet til komitéen i denne periode.

Beskyttelse af kulturarv forblev et centralt element i den forsonende og tillidsskabende del af støtteprogrammet udført i tæt samarbejde med de to samfunds fælles Tekniske Udvalg om Kulturarv. I perioden 2006-2024 er der ydet ca. 30 mio. EUR i EU-støtte til programmet for kulturarv. Dette betød, at 178 kulturarvssteder på hele øen kunne bevares, støttes strukturelt, beskyttes eller genoprettes fysisk.

EU's stipendieordning for cypriotiske unge med United World Colleges gav ni græsk-cypriotiske og ni tyrkisk-cypriotiske studerende mulighed for at studere ved United World Colleges. Siden ordningen blev indført, har 64 fremragende unge tyrkisk-cyprioter og græsk-cyprioter gennemført et toårigt International Baccalaureate-kursus på et af United World Colleges, som har til formål at forene mennesker for fred og en bæredygtig fremtid. Ordningen fremmede også aktiviteter for inddragelse af unge på

tværs af samfundene samt korte kurser, der havde til formål at sætte unge i stand til at skabe positive forandringer i deres samfund.

Støtten til civilsamfundet fortsatte i 2024. Projektet Civic Space, der yder teknisk bistand til civilsamfundsorganisationer, fortsatte med at bidrage til at opbygge deres kapacitet, fremme et gunstigt miljø for udvikling af civilsamfundet og stimulere netværk og fælles tiltag med græsk-cypriotiske og andre civilsamfundsorganisationer i EU.

Civilsamfundsorganisationer har med succes afsluttet projekter vedrørende patienters, ansattes, seksuelle mindretals og internationale studerendes rettigheder, miljøbeskyttelse, ungdomsudvikling og massemediernes rolle i fredsopbygningsprocessen. Der blev undertegnet en ny tilskudskontrakt til en værdi af 1,7 mio. EUR til støtte for aktiviteterne i det cypriotiske dialogforum, som samler parter, fagforeninger, erhvervs- og arbejdsgiverorganisationer og civilsamfundsorganisationer fra begge befolkningsgrupper for at skabe fælles visioner og instrumenter, der støtter løsningsprocessen. Der blev iværksat en ny indkaldelse af forslag til et beløb af 2,25 mio. EUR med det formål at finansiere civilsamfundsorganisationers indsatser, navnlig inden for menneskerettigheder, miljø og tillidsskabende foranstaltninger for begge samfund.

Platformen for menneskerettigheder fortsatte med succes gennemførelsen af sit EU-finansierede direkte tilskud og modtog yderligere finansiering i 2024. I hovedaktiviteterne blev der fokuseret på tematiske områder med en ligestillingsdimension såsom bekæmpelse af menneskehandel, flygtninges rettigheder og LGBTI+-rettigheder.

4.2.4. Målsætning 4: Bringe det tyrkisk-cypriotiske samfund tættere på EU

Siden 2022 har Kommissionen indgået partnerskaber med Goethe-Instituttet om at gennemføre EU-stipendieprogrammet.

For at bringe det tyrkisk-cypriotiske samfund tættere på EU er der blevet tildelt 126 stipendier til tyrkisk-cypriotiske studerende i det akademiske år 2023/2024 med henblik på studier på universiteter i EU-landene. Der blev udviklet en alumnestrategi, der gør det muligt for alumner at netværke, engagere sig og udnytte færdigheder og muligheder gennem forskellige arrangementer.

Siden 2007 er der blevet uddelt mere end 2 275 stipendier til studerende til mere end 100 universiteter i 23 EU-lande. Stipendierne hjælper studerende i løbet af det første år af en grunduddannelse på universitetsniveau, studerende under deres kandidat- eller ph.d.-programmer samt forskere og fagfolk med yderligere at udvikle deres sproglige og faglige færdigheder i flere EU-medlemsstater.

EU's Infopoint ledes af EU's programstøttekontor sammen med Kommissionens repræsentation i Cypern. I 2024 opnåede det gennem sine aktiviteter både online og offline en høj grad af synlighed og øget bevidsthed om støtteprogrammets virkning og EU's rolle i løsningsprocessen. EU Infopoint og andre EU-finansierede projekter tilrettelagde mere end 350 kommunikations- og synlighedsaktiviteter i 2024, herunder fejringen af Europadagen, som samlede ca. 5 000 deltagere. I denne periode udarbejdede Kommissionen 37 faktablade, pjecer og audiovisuelt materiale.

4.2.5. Målsætning 5-6: Forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på indførelsen og gennemførelsen af gældende EU-ret

TAIEX-instrumentet bruges til at gennemføre målsætning 5 og 6 i støtteforordningen. Det bruges til at forberede det tyrkisk-cypriotiske samfund på gennemførelsen af gældende EU-ret, når suspensionen heraf ophører ved gennemførelsen af en samlet løsning.

TAIEX-instrumentet er fortsat et vigtigt redskab til at nå støtteprogrammets målsætninger og støtte handelen på tværs af den grønne linje. TAIEX-aktiviteterne blev gennemført i 13 sektorer af EU-retten for at bringe det tyrkisk-cypriotiske samfund tættere på EU's standarder og procedurer. Der blev i alt afholdt 110 ekspertmissioner og en workshop. Desuden fortsatte bestræbelserne på at opbygge en database over alle retsakter, der er udarbejdet med støtte fra TAIEX, og på at sikre oversættelse og tolkning af høj kvalitet i det tyrkisk-cypriotiske samfund.

Støtte til handel over den grønne linje (Rådets forordning (EF) nr. 866/2004) var fortsat det mest aktive og ressourceintensive område for TAIEX-aktiviteter. Uafhængige eksperter bemyndiget af Kommissionen gennemførte regelmæssige plantesundhedsinspektioner af friske frugter og grøntsager, planteprodukter, kartofler, honning og fiskerfartøjer for at sikre, at EU's standarder for handlede fødevarer blev overholdt. I april 2024 udstedte Republikken Cyperns sundhedsministerium et cirkulære, der tillader handel over den grønne linje med yderligere seks kategorier af forarbejdede fødevarer, nemlig kaffe, limonade, frosne grøntsager, frosne kartofler, fødevarer syltet i eddike og tørrede juteblade. Gennem overensstemmelseskontrol af faciliteterne i de ikkeregeringskontrollerede områder sikrede TAIEX-eksperter, at standarder og kvalitet var på EU-niveau.

4.3. Finansiel gennemførelse (aftaler og udbetalinger)

4.3.1. Aftaleindgåelse

I 2024 underskrev Kommissionen retlige forpligtelser til et beløb på 37,5 mio. EUR.

4.3.2. Betalinger

I 2024 beløb betalingerne sig til 40,4 mio. EUR (37,3 mio. EUR i 2023).

4.4. Overvågning

Kommissionen er direkte ansvarlig for gennemførelsen af de fleste projekter (direkte forvaltning). Overvågningsniveauet hos Kommissionens personale er meget højt med konstant kontakt med kontrahenter, kontrolbesøg på stedet, møder på stedet og møder i styringsudvalget samt øget samarbejde med lokale koordinatorer af EU-finansiering. Tilskudsstøtteteamet fortsatte med at yde teknisk bistand for at støtte Kommissionen i overvågningen af gennemførelsen af tilskudskontrakter, og det hjalp samtidig tilskudsmodtagerne med at anvende EU-reglerne om gennemførelse af tilskudskontrakter, herunder sekundære udbudsregler.

Kommissionen gennemfører også en række kontrakter ved indirekte forvaltning. Gennemførelsesorganerne, såsom UNDP, Verdensbanken, Goethe-Instituttet og GiZ (det tyske agentur for internationalt samarbejde), rapporterer til Kommissionen i overensstemmelse med de respektive bidrags- og administrationsaftaler. Kommissionen er i høj grad involveret i den daglige overvågning af disse tiltag.

4.5. Revision og kontrol

De anbefalinger fra sidste revision, der blev udført af Den Interne Revisionstjeneste i 2017 vedrørende interne kontrolordninger på området for offentlige indkøb, er fuldt ud gennemført.

4.6. Evaluering

I 2022 blev der offentliggjort en uafhængig evaluering af støtteprogrammet for perioden 2013-2018. Resultaterne af evalueringen var tilfredsstillende. I evalueringen blev det konkluderet, at programmet fortsat er relevant, og at dets virkning generelt har været positiv. Det blev bekræftet, at programmet giver EU-merværdi, og det blev anerkendt for at holde genforeningsperspektivet i live. Evalueringen understregede også programmets generelle sammenhæng og effektivitet. Samtidig blev det fremhævet i evalueringen, at støtteprogrammet alene ikke kan føre til en genforening af Cypern, da ansvaret i sidste ende ligger hos de to cypriotiske befolkningsgrupper.

4.7. Information, offentlig omtale og synlighed

Samlet set blev der afholdt mere end 350 synligheds- og kommunikationstiltag i 2024 for at vise Den Europæiske Unions bidrag til udviklingen af det tyrkisk-cypriotiske samfund og den cypriotiske løsningsproces. I 2024 offentliggjorde Kommissionen en særlig rapport, som viser den indsats, der er gjort inden for rammerne af støtteprogrammet for en samlet løsning på Cypernspørgsmålet for at sikre en bedre fremtid for alle cyprioter og bidrage til at opnå varig sikkerhed og stabilitet i det østlige Middelhavsområde[4].

4.8. Drøftelser med Republikken Cyperns regering

Der blev afholdt regelmæssige møder med repræsentanter for Republikken Cyperns regering. Kommissionen er fortsat afhængig af regeringens samarbejde i forbindelse med kontrol af ejendomsrettigheder og formidling af de to samfunds fælles tekniske udvalgs arbejde. Kommissionen mødes regelmæssigt med Republikken Cyperns udenrigsministerium og faste repræsentation ved EU.

5. KONKLUSIONER

Kommissionen fortsætter med at yde bistand i henhold til målene i støtteforordningen for at fremme Cyperns genforening ved at støtte det tyrkisk-cypriotiske samfunds økonomiske udvikling og bringe den tættere på Den Europæiske Union.

I løbet af 2024 var bistanden fortsat rettet mod de områder, der udgør særlige udfordringer med hensyn til fremtidig overholdelse af EU-retten, samtidig med at det blev sikret, at nye behov håndteres på en effektiv og rettidig måde.

Fokus på projekternes relevans, modenhed, ejerskab og bæredygtighed har givet positive resultater og vil fortsat være retningsgivende for fremtidige drøftelser om programmering. Der vil også fortsat blive gjort en indsats for at opnå en større og langsigtet virkning på prioriterede områder gennem strategiske tiltag. Kommissionen er indstillet på at stille de nødvendige ressourcer til rådighed – herunder inden for rammerne af støtteprogrammet – til støtte for forhandlinger om en løsning i FN-regi og yderligere udvikling i forbindelse med processen.

[4] Europa-Kommissionen. (2024). EU-støtte til løsning på Cypern: En arv og en vision